

Sygn. akt I C 963/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2022 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Dominika Czarnecka

Protokolant: Marta Antonowicz

po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2022 r. w Tczewie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko J. G.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 28 054,36 zł (dwadzieścia osiem tysięcy pięćdziesiąt cztery złote 36/100);

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 5020 zł (pięć tysięcy dwadzieścia złotych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 963/21

UZASADNIENIE

W dniu 13 sierpnia 2021 r. powód (...) Bank (...) S.A. wniósł o zasądzenie od pozwanej J. G. kwoty 28.054,36 złotych. Jednocześnie powód wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu podniesiono, że dochodzone pozwem roszczenie wynika z zawartej przez pozwaną J. G. z bankiem (...) S.A. umowy o kredyt (...). Powód podniósł, iż w okresie od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia wniesienia przedmiotowego pozwu, strona pozwana nie wywiązała się z postanowień umowy. Powód wskazał, że jego legitymacja czynna w niniejszej sprawie wynika z faktu przejęcia przez Bank (...) S.A. działalności podstawowej (...) Bank (...) S.A., w tym nabycia praw związanych z przedmiotową wierzytelnością. Na roszczenia dochodzone przez powoda składają się: kwota 27 547,35 zł tytułem niespłaconego kapitału, kwota 492,80 zł tytułem odsetek umownych, liczonych od kwoty należności głównej według oprocentowania wynikającego z umowy, co do której dłużnik nie opóźnił się ze spłaceniem świadczenia pieniężnego oraz kwota 14,21 zł naliczana od części należności głównej, co do której dłużnik opóźnił się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych. Pozwana podniosła zarzuty: nieudowodnienia roszczenia co do zasady i wysokości, braku wykonania umowy kredytu przez powoda oraz braku wymagalności roszczenia dochodzonego pozwem z uwagi na brak skutecznego wypowiedzenia umowy. Podniesione zarzuty szczegółowo uargumentowała w uzasadnieniu pozwu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 stycznia 2019 r. J. G. zawarła z (...) Bank (...) S.A. umowę o kredyt (...) nr (...) w kwocie 32.100 zł. Pozwana miała dokonać spłaty kredytu w 120 ratach wymagalnych co miesiąc do 14 dnia każdego miesiąca. Zgodnie z harmonogramem spłat wysokość jednej raty wynosiła 384,07 zł. Pozwana nie wywiązała się z warunków łączącej strony umowy. Zadłużenie pozwanej na dzień 10 grudnia 2020 r. (data wystawienia wyciągu z ksiąg banku) wynosiło 29.554,36 zł.

Z postanowień umownych wynikało, iż w przypadku, gdy klient nie dotrzymał zobowiązań dotyczących warunków udzielenia kredytu określonych w umowie, Bank może rozwiązać umowę kredytu z zachowaniem 30 - dniowego okresu wypowiedzenia. Powód w dniu 15 lipca 2020 r. wezwał pozwaną do zapłaty długu w trybie art. 75c ustawy Prawo bankowe, a następnie w dniu 12 sierpnia 2020 r. wypowiedział umowę. Powód przed wniesieniem pozwu podjął próbę zmierzającą do ugodowego załatwienia sporu z pozwaną.

Ponadto zgodnie z postanowieniami umowy w przypadku wypowiedzenia umowy klient spłaca całe zadłużenie najpóźniej następnego dnia po upływie okresu wypowiedzenia. W razie braku spłaty całego zadłużenia w ww. terminie bankowi należą się odsetki ustawowe za opóźnienie, w wysokości równej odsetkom maksymalnym za opóźnienie, zgodnie z kodeksem cywilnym naliczane od łącznej kwoty zadłużenia pomniejszonego o odsetki umowne naliczane do dnia rozwiązania umowy, za okres do dnia całkowitej spłaty zadłużenia.

W związku z zaleganiem przez pozwaną ze spłatą zadłużenia, pismem z 15 lipca 2020 r. wezwano ją do zapłaty 825,04 zł w terminie 14 dni, informując pozwaną o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Pismo to doręczono pozwanej 22 lipca 2020 r. Pozwana zaległości nie uregulowała, w związku z czym pismem z 12 sierpnia 2020 r. wypowiedziano jej umowę kredytu. Wypowiedzenie to pozwana odebrała 19 sierpnia 2020 r.

(dowód: wyciąg z ksiąg bankowych – k.11, umowa o kredyt (...) - k. 13-22, harmonogram spłat – 23-27, historia rachunku – 41-58, wezwanie do zapłaty długu w trybie art. 75c ustawy Prawo bankowe wraz z potwierdzeniem nadania – k. 59-60, wypowiedzenie umowy wraz z potwierdzeniem nadania – k. 61-62, wezwanie do zapłaty k. 63)

Z dniem 31 października 2018 r. nastąpiło przejście przez Bank (...) S.A działalności podstawowej (...) Bank (...) S.A. W związku z powyższym Bank (...) S.A. w W. nabył prawa i obowiązki z poszczególnych umów i prawnych relacji z klientami w tym z umowy, z której wynika roszczenie dochodzone w niniejszej sprawie.

(dowód: plan podziału wraz z załącznikiem nr 1 do planu podziału- k. 72-135)

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych do akt przez stronę powodową, bowiem w ocenie Sądu ich autentyczność nie budzi wątpliwości.

Pozwana wskazywała w pierwszej kolejności, że bank załączając do pozwu dokumenty w postaci umowy z dnia 8 stycznia 2019 r., wyciągu z ksiąg rachunkowych banku, wezwań do zapłaty, wypowiedzenia umowy kredytu a także historii rachunku bankowego dopuścił się złamania tajemnicy bankowej, w związku z czym wskazane dowody należy uznać za niedopuszczalne. Wskazać w tym miejscu należy na treść art. 104 ust. 2 pkt. 1 zgodnie z którym bez ujawnienia informacji objętej tajemnicą bankową – ze względu na istotę i charakter czynności bankowej lub obowiązujące przepisy – nie jest możliwe należyte wykonanie umowy, na podstawie której jest wykonywana ta czynność bankowa lub należyte wykonanie czynności pozostających w związku z zawarciem i wykonaniem tej umowy. Formuła uchylająca właściwą tajemnicę bankową wobec wiadomości, bez ujawnienia których nie jest możliwe należyte wykonanie zawartej przez bank umowy, ma zastosowanie także do sytuacji, gdy klient nie realizuje umowy, czyli inne – niż na drodze postępowania cywilnego – wykonanie umowy nie jest możliwe. Tym samym formuła ta zwalnia bank z obowiązku zachowania w tajemnicy informacji, które musi ujawnić w trakcie procedury przed sądem. Należyte wykonanie umowy jest bowiem obowiązkiem nie tylko banku – obowiązek ten obciąża także drugą stronę, klienta chronionego tajemnicą.

Gdy klient nie realizuje umowy, bank zmuszony jest podjąć działania, które mają "wymusić" realizację umowy przez klienta (komentarz do art. 104 PrBank red. Gronkiewicz-Waltz, Legalis). Za taką interpretacją wskazanego przepisu przemawia fakt, że w przypadku przyjęcia interpretacji, jaką proponuje pozwany, niemożliwe stałoby się w praktyce dochodzenie należności przez banki w drodze postępowania cywilnego. To na banku ciąży bowiem ciężar dowodu z art. 6 k.c. i aby skutecznie dochodzić swojego roszczenia musi on przedstawić stosowne dokumenty. Wykluczenie z katalogu dowodów tych objętych tajemnicą bankową uniemożliwiłoby bankowi skuteczne dochodzenie roszczenia.

Wobec kwestionowania przez stronę pozwaną wartości dowodowej zaoferowanych przez stronę powodową dokumentów w postaci wezwania do zapłaty i wypowiedzenia umowy kredytu przypomnieć w tym miejscu należy, iż w obecnym stanie prawnym kopia dokumentu, spełniająca cechy określone w art. 773 k.c., powinna być kwalifikowana w świetle przepisów prawa materialnego jako dokument. Zgodnie z tym przepisem bowiem dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jego treścią. Dokument, w świetle definicji kodeksowej, nie wymaga więc obecnie podpisu. Dla przyjęcia, że kopia dokumentu stanowi dokument konieczne jest spełnienie takich cech jak utrwalenie informacji na nośniku i możliwość odczytania tej informacji.

Zgodnie z art. 2431 k.p.c. przepisy księgi I, tytułu VI, działu III, oddziału 2 k.p.c. (a więc przepisy o dokumentach jako środku dowodowym) stosuje się do dokumentów zawierających tekst, umożliwiających ustalenie ich wystawców. Przepis ten (podobnie jak przywołana wyżej regulacja materialnoprawna) nie wymaga, by dokumenty zawierały podpis jego wystawcy. Wystarczającą przesłanką dla objęcia dokumentu w rozumieniu art. 773 k.c. regulacją art. 2431 k.p.c. jest to, by możliwe było ustalenie wystawcy (a więc osoby, od której pochodzi zapisana w dokumencie informacja).

Podkreślić należy, iż przepisy kodeksu postępowania cywilnego nie zawierają zamkniętego katalogu środków dowodowych i jedynie wyjątkowo formułują zakaz dopuszczania lub korzystania z niektórych środków dowodowych albo nakazują udowodnienie określonych okoliczności wyłącznie za pomocą niektórych rodzajów dowodów. Nie odnosi się to jednak z pewnością do generalnego zakazu korzystania z kserokopii dokumentów. Zauważyć zwłaszcza wypada, że chociaż niewątpliwie nie są one dokumentami prywatnymi w rozumieniu art. 245 k.p.c., to bezsprzecznie mogą być źródłem wiadomości tak o istnieniu dokumentów, jak i o ich treści. Inaczej mówiąc, nie są one wprawdzie bezpośrednimi dowodami z dokumentów, ale mogą zostać uznane za dowody pośrednie świadczące o istnieniu i treści dokumentów.

Wziąć trzeba pod uwagę, że wraz ze zmianą przepisów o dokumentach, z dniem 8 września 2016 r., zmienione zostało także brzmienie art. 308 k.p.c. i aktualnie zgodnie z tym przepisem dowody z innych dokumentów niż wymienione w art. 243 1 k.p.c., w szczególności zawierających zapis obrazu, dźwięku albo obrazu i dźwięku, sąd przeprowadza, stosując odpowiednio przepisy o dowodzie z oględzin oraz o dowodzie z dokumentów. W świetle tego przepisu stwierdzić należy, że oprócz dokumentów, zawierających tekst i umożliwiających ustalenie ich wystawców (czyli dokumentów tekstowych), obecnie kodeks postępowania cywilnego zna także inne rodzaje dokumentów, zawierających w szczególności zapis obrazu, dźwięku albo obrazu i dźwięku. Z tego punktu widzenia kserokopia może zostać uznana za zapis obrazu (wyglądu) dokumentu, podobnie jak np. fotografia dokumentu. Abstrahując od technicznego sposobu wykonania tego obrazu (czyli sposobu zapisania obrazu dokumentu), niewątpliwie nie można uznać, że niepoświadczona za zgodność z oryginałem kserokopia w ogóle nie może stanowić dowodu na istnienie dokumentu i jego treść. Przenosi to rozważania na temat kserokopii jako środka dowodowego na ogólne reguły oceny dowodów określone w art. 233 § 1 k.p.c., a mianowicie na wiarygodność i moc dowodową takiego środka dowodowego. Chodzi zatem po pierwsze o to, czy kserokopia jest wiarygodna, to znaczy, czy można uznać, że prawdziwie i rzetelnie odzwierciedla – stosownie do technicznej metody jej sporządzenia – treść rzeczywiście istniejącego dokumentu, a po wtóre, jaka jest jej moc dowodowa, to znaczy, czy pozwala na ustalenie okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 22 lutego 2019 r., I AGa 367/18, Legalis nr 2239139). Na gruncie przedmiotowej sprawy Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania wiarygodności dokumentów zaoferowanych przez powoda, albowiem ich treść koresponduje z jego konsekwentnymi i wewnętrznymi spójnymi twierdzeniami.

Na marginesie zauważyć należy, że choć pozwany przytoczył na poparcie swojej tezy wiele orzeczeń sądowych to zdecydowana większość z nich zapadła przed nowelizacją art. 308 kpc z 8 września 2016 r., a zatem jest nieaktualna biorąc pod uwagę obecny stan prawny.

W aktualnym stanie prawnym również wydruk strony internetowej, spełniający cechy określone w art. 77[3] k.c. powinien być kwalifikowany w świetle przepisów prawa materialnego jako dokument. Jak już wskazano wyżej zgodnie z tym przepisem bowiem dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jego treścią. W przypadku wydruku informacja utrwalona jest w formie graficznej na materiale służącym do jego wykonania (najczęściej – jak w niniejszej sprawie - na papierze). Dokument, w świetle definicji kodeksowej, nie wymaga więc obecnie podpisu. Dla przyjęcia, że zapis informacji stanowi dokument konieczne jest jednak spełnienie takich cech jak utrwalenie informacji na nośniku i możliwość odczytania tej informacji. Wydruki komputerowe stanowią „inny środek dowodowy”, o którym mowa w art. 308 kpc i art. 309 kpc, gdyż wymieniony tam katalog ma charakter otwarty (wyr. SA w Szczecinie z 8.10.2020 r., I ACa 894/19, Legalis). Niezasadne jest zatem kwestionowanie przez pozwanego wartości dowodowej załączonej przez powoda historii rachunku bankowego.

Odnosząc się do zarzutów związanych z mocą dowodową wyciągu z ksiąg bankowych należy wskazać, choć wyciąg z ksiąg bankowych nie posiada waloru dokumentu urzędowego to zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa stanowi dokument prywatny, zaś zgodnie z art. 245 kodeksu postępowania cywilnego dokument prywatny sporządzony w formie pisemnej albo elektronicznej stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument prywatny stanowi pełnoprawny środek dowodowy, który sąd orzekający może uznać za podstawę swoich ustaleń faktycznych, a następnie wyrokowania. Co do zasady dokumenty prywatne korzystają z domniemania autentyczności oraz, że osoba, która podpisała dokument, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Tak więc choć z dokumentem prywatnym nie łączy się domniemanie zgodności z prawdą oświadczenia w nim zawartego to nic nie stoi na przeszkodzie, by sąd orzekający w ramach swobodnej oceny dowodów uznał treść dokumentu prywatnego za zgodną z rzeczywistym stanem rzeczy. To oznacza, że wyciąg z ksiąg rachunkowych banku, opatrzony stosownym podpisem podmiotu uprawnionego do działania za bank, jako dokument prywatny może dowodzić określonych faktów (Wyrok SA w Szczecinie z dnia 19.01.2017r., sygn. akt I ACa 782/16, wyrok SA w Łodzi z dnia 9.06.2016r., sygn. akt I ACa 1758/15).

W odniesieniu do kwestii umocowania osoby podpisującej umowę pożyczki w imieniu pożyczkodawcy należy wskazać, iż zgodnie z treścią art. 97 k.c. osobę czynną w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługi publiczności poczytuje się w razie wątpliwości za umocowaną do dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonywane z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa.

Bezzasadny jest również zarzut braku dowodu przekazania przez pozwaną kwoty pożyczki. Z historii rachunku bankowego wynika niezbicie, że pozwana dokonywała wpłat na rachunek banku. Jej zachowanie nie miałoby uzasadnienia, gdyby nie otrzymała ona kwoty pożyczki. Jak wskazano wyżej brak jest podstaw do kwestionowania wydruku historii rachunku bankowego jako dowodu w sprawie. Należy przy tym wskazać, że strona nie kwestionowała samej treści wskazanego dowodu, a powoływała się jedynie na aspekty formalne związane z jego mocą dowodową.

Wbrew twierdzeniom pozwanej powód poinformował w treści wezwania do zapłaty o możliwości restrukturyzacji zadłużenia, co wynika wyraźnie z treści wskazanego dokumentu: „Bank informuje, że w terminie 14 dni roboczych od otrzymania niniejszego zawiadomienia może Pan/Pani złożyć wniosek o restrukturyzację zadłużenia”. Ponadto wezwał pozwaną do uregulowania zaległości w terminie 14 dni „Zaległość należy wpłacić w ciągu 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania na rachunek banku (...). Treść wskazanych zapisów jest jasna i nie budzi wątpliwości interpretacyjnych. Wypowiedzenie umowy zostało złożone przez powoda po upływie wskazanego 14-dniowego terminu. Tym samym bank wzywając do zapłaty wypełnił warunki określone w art. 75c Prawa Bankowego. Ponadto z załączonego przez powoda odpisu pełnomocnictwa wynika, że osoba podpisana pod wypowiedzeniem umowy była do tego upoważniona (k. 182).

W świetle ustalonego stanu faktycznego Sąd uznał, że żądanie pozwu zasługuje na uwzględnienie w całości.

Zgodnie z art. 69 ust 1 Prawa Bankowego przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Zgodnie z art. 529 § 1 pkt. 4 k.s.h podział spółki może być dokonany przez przeniesienie części majątku spółki dzielonej na istniejącą spółkę lub na spółkę nowo zawiązaną (podział przez wydzielenie). Z załączonego przez powoda Planu Podziału wynika, że doszło do przejęcia części majątku banku (...) S.A. przez powoda. Treść załącznika do planu podziału (Tabela 1a) nie pozostawia również wątpliwości, że powód nabył prawa i obowiązki wynikające z przedmiotowej wierzycielności, a zatem posiadał legitymację czynną do dochodzenia roszczenia.

Jak stanowi art. 6 kc, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten określa reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Zaznaczyć też trzeba, że przy rozpoznawaniu sprawy na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, publ. OSNC 1997 nr 6-7 poz. 76). Jest to wyrazem zasady, że to strony powinny być zainteresowane wynikiem postępowania oraz że to one dysponują przedmiotem postępowania m. in. poprzez powoływanie i przedstawianie sądowi wybranych przez siebie dowodów.

W ocenie Sądu przedstawione przez powoda dokumenty potwierdzają, iż pozwaną z (...) Bank (...) S.A. łączyła umowa o kredyt (...). Powód złożył do akt sprawy oryginał przedmiotowej umowy. Za wykazaną przez powoda Sąd uznał także okoliczność przelania na jej rzecz kwoty pożyczki. Na powyższą okoliczność wskazuje fakt, iż pozwana przystąpiła do wykonania umowy, o czym świadczy historia rachunku bankowego. Z zasad doświadczenia życiowego wynika, że w sytuacji gdyby pozwanej z wierzycielem nie łączył stosunek obligacyjny, to nie dokonywałaby spłat na jego rzecz.

Wysokość zobowiązania wynika z wyciągu z ksiąg bankowych podpisanego przez osobę upoważnioną do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków powoda oraz historii rachunku.

Przedstawione przez powoda dokumenty wykazują fakt skierowania przez powoda do pozwanej oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu nr (...) doręczenia go 19.08.20 (k. 61- 62). Treść pisma, zawarte w nim dane, oznaczenie stron stosunku prawnego oraz nadawcy i adresata pisma, powodują, iż nie budzi wątpliwości fakt, iż powód przedmiotowym pismem dokonywał wypowiedzenia umowy kredytu z dnia 8 stycznia 2019r.

Zarówno treść pisma stanowiącego przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 15 lipca 2020 r. jak i wypowiedzenia umowy z 12 sierpnia 2020 r. jest jasna i zrozumiała. Redakcja tych dokumentów pozwala w sposób niebudzący wątpliwości ustalić, w jakim terminie należało dokonać płatności wskazanych w nich kwot oraz jakie skutki wiążą się z niedokonaniem powyższych płatności. Kredytodawca określił wysokość zadłużenia w określonej dacie oraz skutki nieuregulowania należności. Powyższe jest zgodne z zapisami umowy określającymi podstawy wypowiedzenia umowy pożyczki.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie II sentencji na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić stronie przeciwnej poniesione przez nią koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Niniejszy spór przegrała w całości pozwana, tak zatem zobowiązana jest

pokryć koszty procesu poniesione przez powoda. Na koszty te złożyły się: opłata sądowa od pozwu w kwocie 1.403 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł (ustalone na podstawie § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych).